

Vanhuspalveluiden suunnitelma vuosille 2022-2025

133/05.00/2021

KYHALL § 178

Vanhuspalvelujen suunnitelma vuosille 2022-2025 on valmisteltu hoito- ja vanhustyön johtajan johdolla yhteistyössä alueen vanhusneuvostojen kanssa. Suunnitelman pohjana on käytetty vastaavaa suunnitelmaa vuosille 2015-2020. Suunnitelman tavoitteena on hyvinvointia ja terveyttä edistävä palvelurakenne, koska hyvinvointi ja terveys vaikuttavat ratkaisevammin sosiaali- ja terveystalouden tarpeeseen ja käyttöön, sekä palvelujen kustannuksiin ja rahoituksen kestävyteen kuin ikääntyneiden määrän lisääntyminen sinänsä.

Johtavana ajatuksena koko suunnitelman läpi on ennaltaehkäisevä työn ja varhaisen tuen antaminen ikääntyville, jotta palveluiden tarvetta voitaisiin ennaltaehkäistä tai siirtää. Myös ikääntyvien osallisuuteen ja oman hyvinvoinnin ylläpitämiseen liittyviä asioita on suunnitelmassa tuotu esille. Teknologian käyttö jo olemassa olevissa ja tulevaisuuden palveluissa on yksi suunnitelman painopisteistä.

Palvelujen suunnittelussa ja kehittämisessä on hyödynnetty tietoa ikääntyneiden kuntalaisten elinoloista, sairastavuudesta ja toimintakyvystä. Suunnitelma perustuu ikääntyneiden palveluiden kehittämistä ohjaaviin lakeihin ja valtakunnallisiin laatusuosituksiin, hyvän hoidon kriteereihin, sekä Selänteen arvoihin sekä tulevan hyvinvointialueen suunnitelmiin.

Suunnitelman tehtävä on varmistaa, että palveluiden laatu, saatavuus ja riittävyys vastaavat jo aiemmin luotuja laatuksiteereitä ja samalla lisätä asiakkaan osallistumisen mahdollisuutta oman hoitonsa ja palveluidensa suunnittelussa. Palvelutarpeet on laskettu valtakunnallisen laatusuosituksen mukaisesti suhteutettuna 75 vuotta täyttäneisiin, koska palvelutarpeiden arvioidaan lisääntyvän 75 ikävuoden jälkeen

Suunnitelma rakentuu seuraavien painopisteiden ja tavoitteiden mukaisesti:

- 1. Tiedon kulku ja tiedottaminen asiakkaan/omaisten/henkilökunnan/yksiköiden välillä:** tavoitteena, että asiakkailla ja asiakkaan asioita hoitavilla olisi riittävästi tietoa oikea-aikaisesti saatavilla, jotta asiakas pystyy osallistumaan ja asioiden hoito tapahtuu sujuvasti ja turvallisesti.
- 2. Ikääntyvän hyvinvointi ja osallisuus:** tavoitteena on ikäihmisten toimintakyvyn ylläpitäminen, turvallinen, aktiivinen ja omaehtoinen elämä omassa kodissa ja tutussa ympäristössä sekä täysimääräinen osallistuminen oman hoitonsa suunnitteluun ja toteutukseen.

- 3. Ikääntyvän mahdollisuus asua kotonaan tai kodinomaisessa ympäristössä:** keskeisenä tavoitteena on, että 75 vuotta täyttäneistä 93 % asuu kotonaan. Omaishoidon tuen peittävyys on sosiaali- ja terveysministeriön laatusuosituksen mukainen eli 6-7 %. Kotona asumista tuetaan moniammatillisesti ja yksilöllisesti. Tarvittaessa tuetaan avopalveluilla, joita ovat mm. tukipalvelut, päivätoiminta, omaishoidontuki, vuorohoito ja kotihoito lähi- ja etäkäynnein sekä sosiaalihuoltolain mukaiset kuljetukset. Ikääntyvän turvallista kotona asumista vahvistetaan yhteistyöllä omaisten kanssa vapaaehtoistoiminnalla, välimuotoisella asumisella, ennaltaehkäisevillä tarkastuksilla ja käytettävissä olevalla teknologialla.
- 4. Palveluorganisaation ja prosessien kehittäminen:** tavoitteena on tarjota palveluohjausta yhden luukun periaattella yksilöllisesti ja moniammatillisesti, palvelutarpeen arvioinnissa käytetään RAI-mittaristoa. Palvelujen järjestämisessä huomioidaan teknologisten apuvälineiden käyttö kiinteänä osana toimintaa. Välimuotoista asumista lisätään ennen raskaisiin palveluihin siirtymistä. Kotisairaaloiminta tukee sairastumisen aikana kotona selviytymistä.
- 5. Henkilöstön osaamisen varmistaminen ja työhyvinvointi:** tavoitteena on koko henkilökunnan osaamisen vahvistaminen väestön ikääntymisen huomioon ottamiseksi palvelutuotannossa sekä digitaalisten palvelujen ja neuvonnan ja ohjauksen tarjoamiseen. Henkilöstön riittävyyteen vastataan koulutusmahdollisuuksien lisäämisellä alueella ja etäkoulutuksena ja henkilöstön jaksamisen tukemisella.
- 6. Laatutyö osana organisaation ja palveluprosessien kehittämistä:** tavoitteena on tuottaa laadukkaita, yksilöllisiä ja tarkoituksenmukaisia palveluja, joissa lähtökohtana ovat ikääntyneen omat voimavarat, itsemääräämisoikeus ja asiakaskeskeisyys sekä hoito- ja palveluketjujen katkeamattomuus.

Vanhuspalveluiden suunnitelman **toimeenpano** kytketään osaksi vuosisuunnittelua. Selänteen sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstö vastaa omalta osaltaan tavoitteiden toteuttamisesta, seurannasta, kehityksen arvioinnista ja raportoinnista. Suunnitelman toteutumista seurataan määriteltyjen mittareiden avulla.

Suunnitelmaa on valmisteltu hoito- ja vanhustyön palvelualueen johtajan johdolla hoito- ja vanhustyön toimialueella käyttäen hyväksi myös terveyspalvelujen alueen asiantuntijoita ja kuntien vanhusneuvostoja. Aiempaa Selänteen strategiaa sekä vuonna 2019 valmistuneita Selänteen jäsenkuntien Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ohjelmia on käytetty apuna valmistelussa. Terveydenhuoltolakiin tuli kunnille vuonna 2012 velvoite laatia koko kuntaa koskeva, valtuustotasolla hyväksyttävä hyvinvointisuunnitelma, jota päivitetään joka neljäs vuosi ja arvioidaan vuosittain. Tämä sisältää ikäihmiä koskevan suunnitelman osana muuta hyvinvointikertomusta.

(Valmistelija: Hoito- ja vanhustyönjohtaja Virpi Jaatinen 044 445 6336, Terveys- ja vanhuspalvelujohtaja Hannele Koski 044 510 2020.)

Ehdotus: Va. kuntayhtymän johtaja: Yhtymähallitus hyväksyy Selänteen vanhuspalveluiden suunnitelman vuosille 2022 - 2025 liitteen mukaisena.

Päätös: Hyväksyttiin yksimielisesti.